

په‌رله‌مانتارانى كورد پيويستيان به كورسى زمان و.. ئاسۆ بياره‌يى

- 2006-10-2 سوید

له بهر ئه‌وه‌ى زمان يه‌كێكه له بنه‌ما و بنچينه‌ى بوونى نه‌ته‌وه، يانه‌ى په‌رله‌مان رو و زمانه‌ى ولاتيكه و سه‌رچاوه‌ى وه‌رگرتن و دارشتنى ياساكانى ئه‌و گه‌له‌يه، بۆيه جیگه‌ى بايه‌خه كه ئه‌و كه‌سانه‌ى كه له‌وئ كارده‌كه‌ن زمانىكى پاراو بزانه‌ى سه‌ره‌راى زانينى زمانىكى نيونه‌ته‌وه‌يى دووهم، بۆ نمونه زمانى ئینگلیزى.

هۆكاره‌كانى لاوازی ئه‌ندامانى په‌رله‌مانى باشوورى كوردستان له بواری زمانه‌وانى، ریتۆرىك (ئاخافتن) و به‌رپوه‌بردنى دیا‌لۆگ ده‌گه‌رپه‌ته‌وه بۆ: داگیرکردنى باشووى كوردستان له لایه‌ن عه‌ره‌به‌وه و نه‌بوونى كۆمارىكى كوردى سه‌ربه‌خۆ كه خاوه‌ن سه‌روه‌رى خۆى بێت.

ئهو هه‌يزه كوردپانه‌ى كه ئه‌م‌رۆ نوينه‌ريان له په‌رله‌ماندا هه‌يه، ته‌مه‌نى ئه‌زمونى كارى په‌رله‌مانيان ساوايه و زۆربه‌يان له شاخه‌وه ده‌سه‌لاتى خۆيان ده‌ستپيكردوه و له هه‌لسپاردنى كارى ناو په‌رله‌ماندا لاواز و سستن. هه‌روه‌ها زۆربه‌شيان به زمانى عه‌ره‌بى خۆبنديان ته‌واو كردوه و ئه‌وه‌ش واى كردوه كه زياتر چيژ له‌و زمانه وه‌رگرن تا زمانى كوردى. به‌كاره‌ينانى ووشه و پرسته‌ى عه‌ره‌بى له كاتى دواندا باشتريه نمونه‌يه.

كه‌مه‌ته‌رخه‌مى و خه‌مسارى ميدياى كوردى و وابه‌سته‌يى به زمانى داگیركهرانه‌وه، كه له ژيانى رۆژانه‌ى كۆمه‌لگه‌ى كوردیدا ره‌گى داکوتيوه و تاكى كوردى له‌و زمانه‌دا كه داگیركهر پي ده‌دويت ده‌سته‌مۆ كردوه.

له‌ماوه‌ى ته‌مه‌نى چه‌ند ساله‌ى دوايى په‌رله‌ماندا، ئه‌و په‌رله‌مانتارانه زۆر كه‌م كۆرسى به‌رزكردنه‌وه‌ى ئاستى پيشه‌بينان وه‌كو په‌رله‌مانتار بينيوه، به‌تايبه‌تى كۆرسى زمان و ریتۆرىك (كۆرسى سه‌رکردايه‌تى و ئاخافتن) به تايبه‌تى بۆ كه‌سانى نوێ كه ده‌بنه په‌رله‌مانتار.

نه‌بوونى بنچينه‌يه‌كى زانستى و بى لایه‌ن له كاتى هه‌لبژاردنى كه‌سانى كه ده‌بن به په‌رله‌مانتار كه له نيزيکه‌وه ئاستى خويندن و ئه‌زمونى سياسى ئه‌و كانديده بخاته رو. ئه‌گه‌رى نه‌بوونى هه‌ستى نه‌ته‌وايه‌تیش به‌دى ده‌كریت، كه بكریته يه‌كێ له هۆكارانه كه هه‌ندى په‌رله‌مانتار زمانى كوردیان لا هه‌يچ و بى بايه‌خه.

پيويستى ناردنى په‌رله‌مانتارانى كورد بۆ كورسى زمان يان كۆرسى دى كه ئاستى پيشه‌بينان وه‌كو په‌رله‌مانتار به‌رزبكاتوه گرنه‌گه، چونكه توانايان له بواره جوهره‌كانى كارى سياسياندا پيش ده‌خات و ده‌توانن چالاكانه و به‌شيوه‌يه‌كى كارامه و زانستى كارى په‌رله‌مانتارى خۆيان راپه‌رپين. له‌م بواره‌دا ئه‌ركى په‌رله‌مانى باشوورى كوردستانه كه له ساليكدا چه‌ندجاريك ئه‌و جوهره كۆرسانه بکاته‌وه بۆ پيشخستنى ئه‌و په‌رله‌مانتارانه، كۆرسى رابه‌رى، كۆرسى زمان كه زۆر گرنه‌گه و كۆرسى ئاخفتن كه چاره رینگه‌يه‌كه بۆ كه‌م‌كردنه‌وه‌ى ئه‌و هه‌لانه‌ى كه رۆژانه دووباره‌ى ده‌كه‌نه‌وه.

كۆرسى زمان و ئاخافتن يه‌كێكه له كۆرسه گرنه‌گه‌كانى زانکۆكانى سوید كه له زۆربه‌ى كۆلیژه‌كان ده‌خوينریت/به‌تايبه‌تى كۆلیژى ده‌رووناسى كۆمه‌لایه‌تى و..